

Barne- og likestillingsdepartementet

Barnevernsavdelingen

Postboks 8036 Dep

0030 Oslo

Deres ref: 19/1565

Grimstad, 01.08.2019

Høringsvar: Forslag til ny barnevernslov

Stine Sofies Stiftelse arbeider for en barndom uten vold og overgrep gjennom å forebygge og avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn, samt ivareta det voldsutsatte barnet. Stiftelsen støtter store deler av lovutkastet og vil rose departementet for et grundig arbeid og en god gjennomgang av regelverket.

Innledningsvis gis en punktvis oppsummering av stiftelsens overordnede syn, og i forlengelsen av dette vil vi knytte innspill til utvalgte punkter i høringsnotatet som får betydning for barns rettssikkerhet i saker som gjelder omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Innspillene som fremkommer av punktene nedenfor følger samme struktur og rekkefølge som punktene i departementets høringsnotat, nummereringen er vel og merke ulik.

Stine Sofies Stiftelse støtter store deler av lovutkastet og er særlig positive til:

- barnets beste som et overordnet prinsipp i loven
- styrking av barnets rett til medvirkning, gjennom krav til begrunnelse av hvilken betydning barnets mening har hatt for vedtaket samt krav til dokumentasjon av barnets medvirkning
- vektleggingen av tidlig innsats og forebygging
- utvidelse av mulighet for ettervern til fylte 25 år
- hjemmel til å undersøke barnets helhetlige omsorgssituasjon og til å pålegge hjelpetiltak i samværshjem
- vektleggingen av samvær mellom søsken etter omsorgsovertakelse
- begrensninger i foreldrenes innsynsrett for å beskytte barnet
- bedre ivaretagelse av barn og familier som har adressesperre
- lovfesting av barneverntjenestens samarbeidsplikt og ansvar for tilgjengelig akuttberedskap utenfor kontortid

Stiftelsen er imidlertid bekymret for:

- at en lovfesting av retten til familieliv og det biologiske prinsipp kan svekke barnets rett til beskyttelse og omsorg
- at barnevernlovutvalgets forslag om en forbudsbestemmelse mot all form for vold mot barn ikke videreføres av departementet
- den vage reguleringen av bruk av tolk i barnevernet og mener det bør inntas en bestemmelse i ny barnevernlov som tilsvarende krisesenterlova § 3 tredje ledd
- at retningslinjer for samarbeid mellom politi og barnevern ikke er løftet opp på forskriftsnivå
- de yngste barnas rettsikkerhet når departementet foreslår å videreføre beviskravet “overveiende sannsynlig” i saker om omsorgsovertakelse av nyfødte
- at klagereglene for er lite tilgjengelige og vanskelige å forstå for barn, det bør med fordel utvikles en nettside hvor barn kan få rettighetsinformasjon og hjelp til å klage
- at departementet ikke går videre med barnevernlovutvalgets forslag om en alminnelig dokumentasjonsplikt, vi har ikke tro på at digitaliseringsprosessen i barnevernstjenesten alene vil sikre forsvarlig dokumentasjon
- barns rettsikkerhet i de alvorlige barnevernssakene, stiftelsen mener barn bør ha en lovfestet rett på selvstendig juridisk bistand i slike saker
- at barns rett til å bli hørt og barns rett til medvirkning ikke blir tilstrekkelig ivaretatt når barn ikke gis en ubetinget rett til å kunne uttale seg direkte for fylkesnemnda

1. Formål virkeområde og grunnleggende bestemmelser

Vi viser til høringsnotatets punkt 5 som blant annet omhandler hensynet til barnets beste, barnets rett til medvirkning og barnets rett til vern mot all form for vold.

Barnets beste

Stiftelsen mener at barnets beste må være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser som berører barn etter barnevernloven. Stiftelsen stiller seg også bak departementets forslag om å tydeliggjøre i ny lov at det skal legges avgjørende vekt på hensynet til barnets beste når det vurderes om barnevernstiltak skal iverksettes og hvilke tiltak som velges.

Stiftelsen er bekymret for rettsutviklingen som har funnet sted i EMD. Rettspraksis viser en tendens til styrking av retten til familieliv og at det biologiske prinsipp står stadig sterkere på bekostning av voldsutsatte barns

behov for omsorg og beskyttelse.¹ Samlet sett vil denne rettsutviklingen og en mulig tydeliggjøring av det biologiske prinsipp i ny barnevernslov være egnet til å svekke voldsutsatte barns rettssikkerhet og vern mot vold og overgrep. Vi mener derfor det må legges avgjørende vekt på hensynet til barnets beste i barnevernssaker som omhandler vold og seksuelle overgrep mot barn. Dette bør fremgå eksplisitt av lovens ordlyd.

Hvilke momenter som skal inngå i vurderingen av barnets beste må etter stiftelsens mening avgjøres ut ifra en bred helhetsvurdering i møte med det enkelte barnet. En lovfestet momentliste vil kunne medføre at barnevernstjenesten overser andre viktige momenter i saken og utelukkende vurderer de momenter som fremgår av loven. Hva som ligger i barnets beste vil variere fra sakstype til sakstype, og det bør derfor lages veiledende retningslinjer og faglige anbefalinger for de ulike sakstypene. Det bør lovfestes en plikt for barnevernstjenestene til å holde seg oppdatert på disse retningslinjene for å sikre forsvarlig saksbehandling til barnets beste.

Barns medvirkning

Stiftelsen mener at barnets rett til medvirkning ikke bør avhenge av en nedre aldersgrense på 7 år. Alle barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, bør ha rett til å bli hørt og si sin mening. Vi stiller oss derfor bak departementets forslag om å oppheve gjeldende § 6-3, og beholde den overordnede bestemmelsen om barns rett til medvirkning i barnevernloven § 1-6. I barnevernssaker hvor barn har vært utsatt for vold eller seksuelle overgrep, er det særlig viktig at barn får si sin mening og at deres mening blir vektlagt i samsvar med deres alder og modenhet.

Som påpekt i høringsnotatet er det viktig at barnevernstjenesten i sin saksbehandling informerer og snakker med barnet for å ivareta retten til medvirkning. Selv om det i tidspressede situasjoner kan være fristende å bygge på informasjon fra andre som har snakket med barnet må barnevernstjenesten selv snakke direkte med barnet. Stiftelsen mener at det bør utarbeides retningslinjer for «den gode samtalen». Vi er kjent med at domstolsadministrasjonen har utarbeidet et refleksjonsgrunnlag for domstolsbehandling til barnets beste i foreldretvistsaker.² Dette kan trolig benyttes som inspirasjonskilde for lignende retningslinjer i barnevernstjenesten.

Hensyn til barns kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn

Stiftelsen stiller seg bak departementet forslag om å innføre en overordnet bestemmelse om at barnevernet skal ta hensyn til barnets kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn i barnevernssaker. Stiftelsen mener på lik linje

---

¹ Se blant annet EMD 2822/16 Case of Jansen v. Norway og EMD 26702/94 Case of K. and T. v. Finland.

² <https://www.domstol.no/no/domstoladministrasjonen/publikasjoner/veiledere/den-gode-barnesamtalen-i-foreldretvistar/>

med Barneombudet og flere andre høringsinstanser at det er svært viktig å understreke at det er barnets, og ikke foreldrenes bakgrunn som skal hensyntas.

Stiftelsen mener videre at det er viktig med økt kultursensitivitet i barnevernstjenesten. Det betyr imidlertid ikke at det skal legges en annen standard til grunn for vurderinger av barns behov eller barns behov for omsorg og beskyttelse. Økt kultursensitivitet fordrer at kommunene sørger for nødvendig opplæring av ansatte i barnevernstjenesten, at det brukes kvalifisert tolk og at barnevernstjenesten har mulighet til å innhente kulturkunnskap der dette er hensiktsmessig.

Barnevernlovgivningen fastsetter ingen generell plikt til å bruke tolk. Men plikten kan utledes av forvaltningslovens regler om krav til en forsvarlig saksbehandling sammenholdt med barnevernsloven § 1-4 om forsvarlige tjenester og tiltak. Det er få områder hvor god kommunikasjon, godt begrunnende avgjørelser og tillitt mellom bruker og organ er viktigere enn på barnevernsfeltet. Det er med andre ord et reelt behov for klare pliktbestemmelser om bruk av tolk. Stiftelsen er derfor bekymret for dagens vage regulering av bruken av tolk i barnevernstjenesten. Vi mener den er egnet til å skape usikkerhet, vanskelig grensedragninger og ulik praksis for når bruk av tolk i barnevernstjenesten anses påbudt. Uriktige beslutninger om bruk av tolk kan i sin ytterste konsekvens gå ut over barns rettsikkerhet. Det bør derfor inntas en bestemmelse i barnevernloven som tilsvarer krisesenterlova § 3 tredje ledd. Denne bestemmelsen fastsetter at kommunen skal sørge for at brukere etter loven får tilgang til kvalifisert tolk. Ved å innføre en tilsvarende bestemmelse i barnevernloven vil man kunne avhjelpe ulik praksis i oppnevning av tolk, og man vil også sikre kravet til tilstrekkelig klar hjemmel.³

Vern mot vold

Stiftelsen mener den nye barnevernloven bør omfatte en bestemmelse med et generelt forbud mot all form for vold og seksuelle overgrep mot barn selv om dette også følger av bestemmelser i grunnloven, barneloven og straffeloven. At barn skal ha forsvarlig omsorg og beskyttelse og at dette innebærer fravær av all form for vold og overgrep kan ikke presiseres nok. Stiftelsen er ellers enig med Bufdir i at ordlyden i en slik forbudsbestemmelse bør omfatte forbud mot seksuelle overgrep og forbud mot psykisk vold.

2. Bekymringsmelding og undersøkelse

Vi viser til høringsnotatets punkt 6 som omhandler bekymringsmelding og undersøkelse.

Umiddelbar oppfølging av akutte saker

Stiftelsen støtter departementets forslag om å tydeliggjøre barnevernets plikt til å vurdere om en bekymringsmelding krever umiddelbar oppfølging. Umiddelbar oppfølging er særskilt viktig i saker hvor det

---

³ Vi viser ellers til vårt hørings svar vedrørende Kunnskapsdepartementets forslag til lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing/id2626660/?expand=horings svar>

er mistanke om vold eller seksuelle overgrep mot barn. Her bør barnevernstjenesten ha gode rutiner for samarbeid med politiet, og de må være i stand til å mobilisere akutt beredskap også utenom vanlig kontortid.

Stiftelsen gav i september 2018 innspill til Bufdir sine retningslinjer om samarbeid mellom politi og barnevern i saker som gjelder omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep mot barn.⁴ Av disse retningslinjene fremgår tydelige samhandlingsrutiner ved akutte saker, både i og utenfor normal kontortid. Vi gav i vårt høringssvar innspill om at disse retningslinjene bør løftes opp på forskriftsnivå for å sikre god implementering og enhetlig gjennomføring.⁵ Vi håper at lovgiver i forbindelse med ny barnevernslov vil vurdere dette.

Krav til undersøkelsen

Stiftelsen mener at det er behov for en presisering av barnevernstjenestens plikt til å dokumentere sine barnevernfaglige vurderinger og de faktiske forhold som ligger til grunn for de beslutninger og vedtak som fattes. Dette følger per i dag av forsvarlighetskravet og prinsippet om god forvaltningsskikk. I saker som gjelder vold og seksuelle overgrep mot barn er det en særlig viktig med utførlig dokumentasjon ettersom barnevernets undersøkelse, samtale med barn og foreldre kan bli viktige i en eventuell straffesak.

Stiftelsen er enige med departementet i at det er behov for å beholde dagens bestemmelse om at barnevernstjenesten kan kreve å snakke med barnet i enerom hvis foreldrene ikke samtykker til dette. Stiftelsen mener i tillegg det er viktig å sørge for at foreldrene ikke blir informert om denne samtalen på forhånd, slik at risikoen for utilbørlig påvirkning av barnet reduseres. Det bør også gis hjemmel til å la barnet ha med seg en tillitsperson som barnet selv utpeker i denne samtalen.⁶

Det kan i enkelte saker være en forutsetning for å få barnet i tale at barnet vet at foreldrene ikke vil få innsyn i hva det har fortalt til barnevernstjenesten. Stiftelsen støtter derfor departementets forslag om adgang til å nekte dokumentinnsyn for å beskytte barnet både i undersøkelsesfasen og når barnevernstjenesten treffer vedtak i saken.

---

⁴ https://www.bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/samarbeid_politi_barnevern/Akuttsaker/

⁵ «Stiftelsen mener at retningslinjene gir konkret og utfyllende informasjon. Dersom retningslinjene implementeres og benyttes av samtlige politidistrikt og barnevern i kommunene vil dette trolig bidra til et stort løft i samarbeidet og oppfølgingen av barn som er utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Vår erfaring er at det forekommer mye «tilfeldig» samhandling mellom politi og barnevern i dag, og at det er stor variasjon i kvaliteten på samhandlingen fra distrikt til distrikt. Stiftelsen frykter at bekymringsmeldinger om omsorgssvikt, vold og overgrep mot barn skal stoppe opp hos de lokale barnevernstjenestene, når de i utgangspunktet burde vært formidlet til politi og påtalemyndighet. Stiftelsen bemerker også at retningslinjene hovedsakelig benytter terminologien «bør» og «kan» når den viser til de ulike samarbeidsprosedyrene mellom politi og barnevern. Etter vår mening er det en forutsetning at samarbeidsprosedyrene gjøres obligatorisk i alle distrikter. Stiftelsen mener på denne bakgrunn at innholdet i retningslinjene må løftes opp på forskriftsnivå slik at man sikrer at disse blir gjennomført og etterlevd.» Stine Sofies Stiftelses Høringssvar til Bufdirs retningslinjer «Politiet og barnevernstjenesten – retningslinjer for samarbeid», 28.09.2018.

⁶ Sml. Påtaleinstruksen § 8-13 tredje ledd.

Vi støtter også departementets forslag om å beholde en bestemmelse i loven som gir barnevernstjenesten adgang til å bringe barnet til sykehus eller annet sted for kortvarig undersøkelse, dersom barnevernstjenesten mistenker at barnet kan ha vært utsatt for mishandling eller seksuelle overgrep i hjemmet. Denne hjemmelen er en viktig forutsetning for å avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn og det er viktig at barnevernstjeneste og politi/påtalemyndighet benytter denne muligheten i akutte saker hvor det er mistanke om at vold eller seksuelle overgrep har funnet sted i hjemmet.

Undersøkelse av barnets helhetlige omsorgssituasjon

Departementet foreslår å presisere i lovteksten at undersøkelsen skal omfatte barnets helhetlige omsorgssituasjon og behov. Stiftelsen mener dette er en viktig pressering som favner om barnevernets plikt til å undersøke både barnets faste bosted og eventuelt samværshjem.

Barnevernstjenestens adgang til å gjenoppta undersøkelsen etter en henleggelse

Departementet foreslår å begrense gjenopptakelsesadgangen til de tilfeller der foreldrene ikke samtykker til anbefalte hjelpetiltak. Departementets forslag innebærer med andre ord en innsnevring av dagens praksis. Stiftelsen mener denne innsnevringen er uheldig og stiller seg følgelig bak Asker kommune sin oppfordring om å lovfeste dagens praksis.⁷ Dette vil innebære at barnevernet kan gjenåpne saker flere ganger, der det er behov for hjelpetiltak men foreldrene ikke samtykker, men også i tilfeller der foreldrene først samtykker for deretter å trekke samtykket. Sistnevnte tilfelle vil åpne for en uheldig praksis hvor foreldre som ikke ønsker barnevernets tilstedeværelse kan fri seg fra tiltak, og dermed potensielt svekke barns behov for beskyttelse.

3. Hjelpetiltak

Vi viser til høringsnotatets punkt 7 som handler om hjelpetiltak.

Råd og veiledning som hjelpetiltak

Stiftelsen stiller seg bak departementets forslag om at det bør fattes vedtak om råd og veiledning som hjelpetiltak i de tilfeller det konkluderes med at barnet har behov for hjelpetiltak. Dette vil forhåpentligvis øke kvaliteten på råd og veiledning som gis og gi partene mulighet til å klage på tiltaket de mottar.

Forskriftshjemmel om krav til kvalitet

---

⁷ Høringsuttalelse fra Asker kommune vedrørende ny barnevernslov, 24.06.2019, s. 2.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-til-ny-barnevernslov/id2639982/?uid=6e571860-8b9e-4fd8-8d89-dea1a04ad259>

Det foreslås å innta hjemmel til å stille strengere krav til kvalitet for hjelpetiltak i forskrift i lovforslaget § 3-1 annet ledd. Dette stiller stiftelsen seg svært positive til. Tilbakemeldinger fra deltakere på Stine Sofie Senteret⁸ viser at det er store variasjoner i kvaliteten på hjelpetiltakene som tilbys i de ulike kommunene. Hvilken hjelp vanskeligstilte barn og deres familier får, bør ikke være avhengig av hvor de bor i landet. Ved å forskriftsfeste krav til kvalitet i hjelpetiltakene vil man trolig redusere de kommunale forskjellene, og i større grad sikre forsvarlig saksbehandling til barnets beste.

Styrket rett til ettervern

Stiftelsen har tidligere stilt seg positiv til Fosterhjemsutvalgets oppfordring om utvidelse av aldersgrensen for ettervernstiltak til 25 år,⁹ og støtter følgelig departementets foreliggende forslag om å heve aldersgrensen for ettervern til 25 år. Voksenlivet kan komme brått på for en del fosterhjemsbarn. Ettervernstilbudet må være helhetlig, og rette seg mot utdanning, økonomi, sosialt nettverk, psykisk helse, ernæring og bosted. Stiftelsen ønsker også understreke betydningen av at barnevernstjenesten bistår ungdommen med å koordinere kontakt med andre deler av hjelpeapparatet, og at barnevernstjenesten samarbeidsplikt med andre instanser tydeliggjøres i ny lov.

Hjemmel til å pålegge hjelpetiltak i samværshjem

Stiftelsen støtter forslaget om hjemmel for å pålegge hjelpetiltak også hos samværsforeldre. Stiftelsens erfaring er at det kan være svært fortvilende for den andre forelderen at samværsforelderen kan nekte tiltak og hjelp fra barnevernet. Dette går ofte ut over barnets trygghet og omsorg under samvær. Som fremhevet i høringsnotatet tvinges i realiteten bostedsforelder til å ta ut sak om begrensning eller stansing av samvær i tilfeller der samværsforelder ikke er samarbeidsvillig eller ønsker å motta tiltak fra barnevernstjenesten til barnets beste. Ansvar, men også den økonomiske byrden for å ivareta eget barns behov for omsorg beskyttelse legges på den av foreldrene som barnet bor fast hos.

Der bostedsforelder mistenker at samværsforelder utsetter barnet for vold eller overgrep, og det ikke er nok beviser til å ta ut verken straffesak eller mulighet for barnevernstjenesten til å gjennomføre omsorgsovertakelse er barnets rettssikkerhet kraftig svekket. Stiftelsen ser et tydelig behov for en lovendring slik at barnevernstjenesten får mulighet til å undersøke barnets helhetlige omsorgssituasjon og sette inn de nødvendige tiltak, både hos bostedsforelder og hos samværsforelder. Men det er som påpekt av departementet viktig at

---

⁸ Stine Sofie Senteret er et kurs- og mestringssenter for volds- og overgrepsoutsatte barn og unge. Her kan de komme sammen med sine trygge voksne og søsken. Tilbudet gjelder naturlig nok også de som bor i fosterhjem eller bor over lengre tid i beredskapshjem eller institusjon. Målet er at kursdeltagerne, i trygge omgivelser, får oppleve glede og får ny kunnskap. Mestring og gode opplevelser sammen med andre skal danne grunnlag for å styrke deres egne ressurser. På senteret vil deltagerne møte varme og humørfylte voksne som ser viktigheten av traumebevisst omsorg.

⁹ Se Stine Sofies Stiftelses hørings svar vedrørende NOU 2018: 8 Trygge rammer for fosterhjem:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---nou-201818-trygge-rammer-for-fosterhjem/id2629363/?uid=a91518b8-8fea-4f0c-a212-fa6be1a16999>

hjemmelen til å pålegge hjelpetiltak i samværshjemmet ikke brukes til å opprettholde samvær der barn opplever alvorlig omsorgssvikt eller overgrep.

Departementets forslag innebærer også at det vil bli adgang til å pålegge kontrolltiltak, som for eksempel tilsyn, i samværshjemmet. Stiftelsen mener at dette er et svært viktig tiltak som kan trygge bostedsforelderen dersom denne er bekymret for barnets trygghet hos samværsforelder. Stiftelsen tror muligheten for å iverksette slike tiltak i samværshjemmet kan medføre en nedgang i de såkalte høykonfliktsakene hvor bostedsforelder og samværsforelder strides om omfanget av samvær hos mekler og i retten. Dette kan i sin tur lede til at barn spares for å bli involvert i unødige og påkjennende rettsprosesser.

Ellers er stiftelsen positiv til departementets forslag om å tydeliggjøre hjemmelen for å fatte akuttvedtak når barnet befinner seg i en akutt faresituasjon i samværshjemmet. Vedrørende barnets medvirkning i avgjørelser om hjelpetiltak i samværshjemmet, mener stiftelsen at barn bør skånes for å ta standpunkt til om tiltak skal iverksettes. Dette kan lett sette barna i en lojalitetskonflikt og det vil også kunne være fare for at foreldrene legger press på barnet.

Pålegg om hjelpetiltak i sentre for familier og barn

Stiftelsen mener muligheten til å gi pålegg om hjelpetiltak i sentre for familier og barn bør vedvare med samme vilkår som i dag, henholdsvis «når dette er nødvendig for å sikre barnet tilfredsstillende omsorg». Selv om tiltaket kan oppfattes som inngripende, er formålet nettopp å unngå enda mer inngripende tiltak slik som omsorgsovertakelse. Senter for familier og barn kan på denne måten fungere som en validering av foreldrenes omsorgskompetanse og de kan få hjelp til å få styrket denne gjennom veiledning over tid.

Ved Stine Sofie Senteret har vi ukentlig voldsutsatte barn og deres trygge omsorgspersoner på ukesopphold. Vår erfaring er at omsorgspersonene kan ha behov for støtte, avlastning, rådgivning og veiledning om hvordan de skal håndtere hverdagen. Vi har gjennom de to siste årene fått strukturerte tilbakemeldinger fra deltakerne på at et ukesopphold på senteret har styrket dem som familie og gjort dem tryggere i hvordan de skal håndtere sin hverdag og benytte seg av tilgjengelige hjelpeinstanser. Basert på våre erfaringer fra Stine Sofie Senteret har stiftelsen stor tro på at Senter for familier og barn kan bli et hyppigere brukt tiltak i barnevernet, som kan forebygge omsorgsovertakelse og styrke foreldrenes evne til å utføre omsorgsoppgavene på en måte som gir en positiv utvikling for barnet.

Pålegg om utredning i senter for familie og barn

Forebygging av vold mot de minste barna er et av stiftelsens store satsningsområder. Både svangerskapstiden og barseltiden er en sårbar periode for begge foreldre. Enkelte foreldre kan ha et ekstra behov for oppfølging og veiledning, slik at de kan forebygge skade og uhelse hos eget barn. Dette skjer primært i barselomsorgen, men der dette ikke er tilstrekkelig er det viktig at barnevernstjenesten og fylkesnemnda kan gripe inn. Ikke alle

vet hvor lite som skal til for å skade et spedbarn og det er derfor viktig å kunne pålegge foreldre - som tidlig har vist dårlig evne til omsorg for sitt barn - en utredning i senter for familie og barn. På denne måten kan man tidlig avverge grov omsorgssvikt eller vold mot barn og styrke foreldrenes evne til å mestre omsorgsoppgaven på sikt.

4. Akuttiltak

Vi viser til høringsnotatets punkt 8 som blant annet omhandler påtalemyndighetens vedtakskompetanse i akuttsaker og midlertidige akuttvedtak.

Påtalemyndighetens vedtakskompetanse

Stiftelsens stiller seg bak departementets forslag om å la påtalemyndigheten beholde kompetansen til å fatte midlertidige vedtak i akuttsituasjoner. Selv om kommunen har et ulovfestet ansvar for akuttberedskap mener stiftelsen at påtalemyndigheten også burde ha muligheten til å gripe inn for å beskytte barn i akutte situasjoner. Stiftelsen mener at gode samarbeidsrutiner mellom politi og barnevern vil kunne redusere gapet mellom juridisk og barnevernfaglig kompetanse i akuttsakene.

Midlertidige akuttvedtak

Stiftelsen mener det er viktig å presisere at barnevernstjenesten ikke bare «kan» men også «skal» fatte midlertidig akuttvedtak dersom det er «fare for at barnet blir vesentlig skadelidende». Videre bør man fjerne ordlyden «ved å forbli i hjemmet» slik at midlertidig akuttvedtak også kan treffes i situasjoner der barnet oppholder seg andre steder, eksempelvis hos samværsforelderen, hos barnevakt og lignende.

5. Omsorgsovertakelse, fratakelse av foreldreansvar og adopsjon

Vi viser til høringsnotatets punkt 9 som omhandler omsorgsovertakelse, foreldreansvar og adopsjon.

Omsorgsovertakelse av nyfødte

Stiftelsen stiller seg bak Barneombudets innspill som ble avgitt i forbindelse med barnevernlovutvalgets utredning. Barneombudet stiller her spørsmål ved hvorfor nyfødte barn skal ha et dårligere rettsvern enn andre barn. Stiftelsen er i likhet med Barneombudet bekymret for forslaget om å opprettholde bevisskravet «overveiende sannsynlig» i saker om omsorgsovertakelse av nyfødte.

Departementet trekker frem at man i etterkant av å ha sendt hjem barnet med foreldrene kan benytte de alminnelige bestemmelsene om omsorgsovertakelse som krever alminnelig sannsynlighetsovervekt. Stiftelsen mener det er bekymringsverdig at departementet ønsker å beholde en lovregulering som åpner for at barnevernstjenesten sender hjem et nyfødt barn sammen med foreldre som barnevernstjenesten har grunn til å tro at er tilbøyelig til å alvorlig skade barnets helse og utvikling. Dette er et sjansespill nyfødte barn ikke skal utsettes for uavhengig av hvor inngripende det måtte føles for foreldrene. Er barnevernstjenesten etter

nåtidsvurderingen i tvil om foreldrenes omsorgskompetanse og bekymret for barnets helse og utvikling, må familien etter stiftelsens mening som et minimum pålegges utredning på senter for familie og barn, hvor foreldrene også kan motta oppfølging, støtte og veiledning.

Omsorgsansvar og foreldreansvar

Stiftelsen stiller seg bak departementet forslag om å innta en presisering i loven om hva som ligger til omsorgsansvaret for barnet etter omsorgsovertakelse og hva som ligger til foreldreansvaret. Dagens praksis fremstår fragmentert og uoversiktlig og er derfor egentlig til å skape forvirring og misforståelser for foreldre, fosterforeldre og barnevernstjeneste.

Oppheving av vedtak om omsorgsovertakelse

Barnevernslovutvalget foreslo i sin utredning at barnevernstjenesten skulle få adgang til å oppheve vedtak om omsorgsovertagelser dersom partene var enig om dette. Stiftelsen stiller seg bak Barneombudets innspill som ble avgitt i forbindelse med barnevernslovutvalgets utredning på dette punkt. Rettssikkerhetshensyn taler for at kompetansen til å fatte avgjørelser om oppheving av vedtak om omsorgsovertakelse bør tilligge fylkesnemnda alene.

Departementet foreslår å beholde sperrefristen på 1 år i saker om oppheving av vedtak om omsorgsovertakelse. Stiftelsen mener man bør differensiere sperrefristen i saker om oppheving av vedtak om omsorgsovertakelse etter sakens underliggende alvorlighetsgrad. I saker hvor bakgrunnen for omsorgsovertakelsen er at biologiske foreldre har utsatt barnet for grov vold eller seksuelle overgrep, bør hensynet til barnets behov for ro og stabilitet i fosterhjemmet veie tyngre enn hensynet til biologiske foreldres rett til familieliv. Sperrefristen i slike saker bør derfor være 2 år. I andre saker mener stiftelsen at en sperrefrist på 1 år er fornuftig sett i lys av våre internasjonale forpliktelser og den rettsutvikling som har funnet sted i EMD de siste årene, som blant annet understreker statenes positive forpliktelse til å tilrettelegge for familiegenforening.¹⁰

Vedtak om fratakelse av foreldreansvar og oppheving av slike vedtak

Stiftelsen stiller seg bak departementets forslag om å presisere i ny § 5-8 at fylkesnemnda kan vedta fratakelse av foreldreansvar dersom det er truffet vedtak om omsorgsovertakelse, og det foreligger særlige grunner som tilsier at fratakelse av foreldreansvar er nødvendig for å ivareta barnet.

Stiftelsen er svært fornøyd med at departementet har trukket frem behovet for vern av barn som bor på sperret adresse hos sine fosterforeldre, som en «særlig grunn». Dette er en særskilt sårbar gruppe som stiftelsen de siste årene har fått flere henvendelser fra. I tilfeller hvor en eller begge av de biologiske foreldrene utgjør en

---

¹⁰ Eks. EMD-2822/16-Jansen v. Norway para. (103)-(104).

trussel for barnets sikkerhet må det være automatikk i at disse fratas foreldreansvaret slik at beskyttelsestiltaket sperret adresse kan fungere etter sin hensikt.

Vår erfaring er at fosterforeldre i varierende grad vet hva de begir seg ut på når de tar til seg et fosterbarn som har behov for sperret adresse. Det stilles strenge krav til sikkerhet og varsomhet for ethvert medlem av fosterfamilien. Fosterforeldrene har derfor behov for informasjon om hva adressesperre innebærer og hvilke utvalgte offentlige organer som har spisskompetanse på å behandle saker som gjelder adressesperre slik som NAV Viken og Helfo Viken. Vi oppfordrer til at det utarbeides klare retningslinjer for hvordan fosterhjem med beskyttelsestiltak skal håndteres.

Vi ønsker for øvrig å poengtere at familier som bor på adressesperre kan ha et større behov for tiltak og avlastning. Tilbakemeldinger fra familier som har adressesperre viser at det kan være vanskelig for omsorgspersonene å finne avlastningsmuligheter i eget nettverk. Stiftelsen erfarer også at flere barnevernstjenester har liten eller ingen kjennskap til adressesperre, dette kan skape uheldige situasjoner og det vil ikke sjelden være behov for faglig veiledning. Kripes har det overordnende ansvaret og er nasjonalt knutepunkt der politiet innvilger adressesperre. Noe tilsvarende overordnet ansvar eller nasjonalt knutepunkt for adressesperre eksisterer ikke for barnevernstjenesten, men bør med fordel etableres.

6. Atferdstiltak

Vi viser til høringsnotatets punkt 10 som omhandler atferdstiltak i barnevernsinstitusjon.

Begrepsbruk og anvendelsesområdet for bestemmelsene om atferdstiltak

Stiftelsen stiller seg bak departementets forslag og vurdering vedrørende kriminalitetsvilkåret, og at dette bør videreføres i ny lov. Barnevernet må kunne gripe inn med nødvendige tiltak som kan være til hjelp for barnet også når barnet er en fare for andre.

I et forebyggingsperspektiv er det viktig å fange opp ungdom med utfordringer og gi dem forsvarlig hjelp, omsorg og behandling. Selv om formålet med en barnevernslov er tuftet på andre formål enn for strafferettspleien er det viktig å anerkjenne at barn og ungdom også kan utgjøre en fare for andre. Så lenge plassering i institusjon alltid er begrunnet i hensynet til barnets beste, vil ivaretagelsen av andres sikkerhet og trygghet kun utgjøre en positiv sideeffekt av institusjonsplasseringen.

Varsling av fornærmede og etterlatte der barn under 15 år begår alvorlige kriminelle handlinger og underlegges barnevernets omsorg

Der personer under 15 år begår alvorlige lovbrudd, eksempelvis drap, har ikke etterlatte krav på varsel og informasjon om institusjonsinntak, plassering, permisjoner, rømning eller avslutning av institusjonsoppholdet. Dette skaper en stor utrygghet og uforutsigbarhet i hverdagen for fornærmede, pårørende og etterlatte.

Stiftelsen mener derfor at det bør innføres varslingsregler i barnevernloven der personer under 15 år begår alvorlige lovbrudd og underlegges barnevernets omsorg.

I desember 2018 fremmet stiftelsen forslag om innføring av varslingsregler i barnevernloven for Barne- og likestillingsdepartementet (heretter BLD). Vårt forslag var å bygge varslingsbestemmelsen opp på samme måte som psykisk helsevernloven § 5-6 c. Selv om gjerningspersonen ikke er strafferettslig tilregnelig etter straffeloven ser vi at lovgiver har muliggjort varslingsregler i tilfeller der vedkommende er underlagt tvunget psykisk helsevern. Vi mener at denne lovgivningsteknikken har overføringsverdi til de tilfeller hvor en gjerningsperson under 15 år er underlagt barnevernets omsorg etter barnevernloven § 4-24 eller § 4-26.

Det foreligger nå utkast til et komplett varslingssystem i barnevernloven som er bygget opp på tilnærmet lik måte som etter psykisk helsevernloven.¹¹ Ifølge utredningen vil ikke innføringen av varslingsregler i barnevernloven ha nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser.¹²

Det er ingen overordnede rettsregler som forhindrer innføringen av slike varslingsregler. Verken grunnloven, FN barnekonvensjon, EMK eller GDPR-forordningen er til hinder for implementering.¹³ Stiftelsen er klar over at innføringen av varslingsregler i barnevernloven vil utløse et behov for enkelte lovendringer barnevernloven, herunder endring av hvilke hensyn som kan vektlegges når barneverntjenesten skal fatte vedtak. Dette kan enkelt gjennomføres i forbindelse med arbeidet med ny barnevernslov.

Grunnpilaren i en barnevernlov er å beskytte barn på individ- og gruppenivå, og det avgjørende ved beslutninger og vedtak vil alltid være hensynet til barnets beste. Stiftelsen har forståelse for at varsel til fornærmede og etterlatte tilsynelatende kan virke å utfordre hensynet til barnets integritets- og personvern, rett til privatliv og behov for beskyttelse mot stigmatisering. Men så lenge varslingssystemet ivaretar barnets behov for sikkerhet, begrenser spredningen av sensitive personopplysninger og det gis proporsjonale og forholdsmessige varsel tilpasset de fornærmede og etterlattes behov, mener stiftelsen at hensynet til barnets beste fullt ut er forenelig med hensynet til fornærmede og etterlattes behov for trygghet og forutsigbarhet i sin hverdag.

En konkret måte å begrense muligheten for spredningen av sensitive personopplysninger på, er å la fornærmede/etterlatte inngå en taushetspliktavtale med barnevernstjenesten. Informasjon fra barnevernstjenesten skal ikke deles med andre, og ved avtalebrudd vil fornærmede/etterlatte kunne miste retten til å motta varsel.

---

¹¹ Riedl, Paulsrud og Syse: Utredning til BLD «Om innføring av regler som åpner for varsling fra barneverntjenesten til fornærmede og etterlatte når personer under 15 år begår alvorlige lovbrudd rettet mot person», 01.03.2019, s. 61. Se også vedlegg 1 for utkast til ny bvl. § 4-28a og § 4-28b.

¹² Ibid. s. 65.

¹³ Ibid. s. 30.

Det er viktig å understreke at det kan være sårbare barn på begge sider av et lovbrudd begått av en person under 15 år. Når barn skader eller dreper andre barn, kan den fornærmedes søsken sitte igjen med en stor frykt og utrygghet for å møte på gjerningspersonen. Ved å gi de fornærmede og etterlatte varsel om hvor gjerningspersonen befinner seg, hvilke sikkerhetstiltak som eksisterer og om når gjerningspersonen kan oppholde seg i nærmiljøet, vil man trolig fjerne kilden til spekulasjoner og ryktespredning. Dette vil i sin tur kunne være til gjerningspersonens beste ved at man reduserer stigmatisering og utenforskap. Selv om situasjonen som her omtales vil høre til sjeldenhetene mener stiftelsen det er viktig å ha et slikt varslingsystem som en sikkerhetsventil i lovverket. Vi oppfordrer på det sterkeste til at varslingsystemet vurderes inntatt i den nye barnevernloven kapittel 6.

7. Samvær og kontakt etter omsorgsovertakelse

Vi viser til høringsnotatets punkt 11 som omhandler samvær og kontakt etter omsorgsovertakelse.

Fastsettelse av samvær

Stiftelsen er svært positive til den foreslåtte presiseringen om at vurderingen av samværsspørsmålet skal baseres på en konkret vurdering av det enkelte barnets behov. At fylkesnemnda baserer seg på festnede normeringer for av utmåling av samvær er svært uheldig og en slik praksis kan ikke vedvare. Det finnes ingen empirisk støtte for at 4-6 samvær i året for langtidsplassering av små barn er en adekvat hyppighet for kontakt. Forskning på barnevernsfeltet anbefaler at hyppigheten ikke bør fastsettes ut ifra en numerisk norm, men at den bør baseres på en fortløpende individuell vurdering av barnet.¹⁴ I saker hvor omsorgen er fratatt på bakgrunn av at barnet har vært utsatt grov vold, mishandling eller seksuelle overgrep er det spesielt viktig at hensynet til barnets beste har forrang for hensynet til foreldrenes rett til familieliv, og at fylkesnemnda ikke baserer seg på etablerte tålegrenser for samværsomfang.

Stiftelsen er klar over at det kreves “spesielle og sterke grunner” for å nekte samvær. Vi er likevel av den oppfatning at der samvær er uheldig eller skadelig for barnets liv, helse eller relasjonstilknytning må barnets beste alltid være avgjørende. I denne sammenheng ønsker vi å bemerke behovet for å nekte samvær der barn bor på sperret adresse. Barn settes i en vanskelig situasjon når de må holde sin nye identitet, sitt bosted, og sine nye relasjoner hemmelig når de har samvær med trusselutøver. Stiftelsen oppfordrer derfor til å se på muligheten for å lovfeste at barn som er tildelt beskyttelsestiltaket sperret adresse ikke skal ha samvær med trusselutøver. Vurderingen av hvorvidt barnet skal tildeles adressesperre bør fortrinnsvis gjøres i samarbeid med politiet for å avklare risiko og nødvendige sikkerhetstiltak.

---

¹⁴ Bullen mfl. (2015) nevnt i foredraget “Samvær etter omsorgsovertakelse – hvor står vi?», Elisabeth Gording Stang, Sandefjord, 04.04.2019.

At sperrefristen økes fra ett til to år er også et viktig tiltak for å skåne barn for unødvendig uro og usikkerhet. Stiftelsen er imidlertid bekymret for at unntaksadgangen vil kunne misbrukes og mener derfor det bør presiseres nærmere hva som ligger i ordlyden «vesentlige endringer».

Barnets synspunkter på samvær

Stiftelsen har sett flere eksempler på at barn tvinges til å ha samvær med en voldelig forelder som de er redde for og helst ikke vil treffe. Som påpekt OsloMet rapport 2018 nr. 9 kan barn med desorganisert tilknytning til sine omsorgspersoner oppleve en re-traumatisering dersom de har kontakt med voksne som har mishandlet dem eller utsatt dem for overgrep. Stiftelsen mener derfor at barn må få si sin mening før samværsordningen besluttes. Dersom barnets utsagn gir grunn til å tro at barnet kan få negative opplevelser av samvær, må barnevernstjenesten ta hensyn til dette i sin helhetlige kartlegging av barnets situasjon før samvær besluttes av fylkesnemnda. Barn skal ikke selv bestemme samværsordningen. Det vil kunne sette barn i uheldige lojalitetskonflikter. Men der barn uttrykker sterk motvilje mot samvær, vil barnets mening måtte anses som et viktig og vektig moment i en barnets beste-vurdering.

Barnverntjenestens plan for samvær

Stiftelsen mener det er et stort pluss at barnevernstjenesten nå pålegges en plikt til å utarbeide en plan for hvordan samvær og kontakt skal gjennomføres. Dette skaper forutsigbarhet for partene og sikrer dessuten at samværsplanen blir vurdert grundig.

Dersom barnevernstjenesten skal tillate mer enn minimumssamværet fastsatt av fylkesnemnda mener stiftelsen at hensynet til barnets beste må være det avgjørende hensynet ved vurderingen. I saker hvor omsorgsovertakelsen er begrunnet i at barnet har vært utsatt for vold eller seksuelle overgrep bør barnevernstjenesten være tilbakeholdne med å gi mer samvær enn det som er fastsatt av fylkesnemnda.

Samvær med søsken

Nyere forskning viser at søsken er viktig for barn som flyttes i fosterhjem.¹⁵ I likhet med OsloMet sin utredning viser våre erfaringer fra Stine Sofie Senteret at det å opprettholde søskenrelasjoner kan være en viktig beskyttelsesfaktor for barnet. Stiftelsen er derfor svært positive til forslaget om å lovfeste barns rett til samvær med søsken der dette er til det beste for barnet og barnet selv ønsker det.

8. Oppfølging av barn og foreldre

Vi viser til høringsnotatets punkt 12 som handler om oppfølging av barn og foreldre.

---

¹⁵ Heghar & Rosenthal (2011), Richardson & Yates (2014) nevnt i foredraget "Samvær etter omsorgsovertakelse – hvor står vi?», Elisabeth Gording Stang, Sandefjord, 04.04.2019.

Oppfølging og planer

Vi viser til høringsnotatets punkt 12 som omhandler oppfølging av barn og foreldre. Overordnet er stiftelsen positiv til departementets forslag om presisere barneverntjenestens plikt til å utarbeide planer for oppfølging. Det er viktig at disse planene oppdateres jevnlig i takt med barnets behov. Erfaringer fra Stine Sofie Senteret viser at barneverntjenestens oppfølging av familiene noen ganger fremstår som vilkårlig. Stiftelsen mener derfor det er viktig at det utvikles faglige standarder for hva som er forsvarlig oppfølging av både biologiske foreldre og fosterfamilier. En forutsetning for at barnevernstjenesten skal kunne gi forsvarlig oppfølging er at de har tilstrekkelige midler og ressurser. Stiftelsen opplever at de ansatte i barnevernstjenesten har for mange saker per ansatt og at dette går utover kvaliteten i oppfølgingen av familiene. Ved en fremtidig overføring av mer ansvar for barnevernstjenesten fra stat til kommune må man ta høyde for denne problematikken.

Støtteperson

Stiftelsen er også enig i departementets vurdering om å ikke gå videre med forslaget om en støttepersonordning for biologiske foreldre. Stiftelsen ønsker imidlertid å påpeke behovet for at det utvikles faglige standarder for hva som er forsvarlig oppfølging av foreldre etter omsorgsovertakelse. Vi har i forbindelse med høringsvaret til NOU 2018:18 Trygge rammer for fosterhjem påpekt at det er viktig å styrke de biologiske foreldrene ved å gi dem opplæring i hvordan å være forelder på avstand og gi dem tilpasset oppfølging.¹⁶

Mange barn som bor i fosterhjem skal på et tidspunkt tilbake til sin biologiske familie. For å gjøre denne overgangen mest mulig smertefri for barn, fosterforeldre og biologiske foreldre er det viktig at alle parter klargjøres og følges opp. Mange barn har også samvær med sine foreldre mens de bor i fosterhjem, i slike tilfeller er det ekstra viktig å følge opp foreldrene slik at samværene blir en så positiv opplevelse som mulig for både barnet og foreldrene. Det er også viktig at barnets fosterforeldre legger til rette for et godt samarbeid og dialog med barnets biologiske foreldre. Dersom samarbeid eller dialog svikter er det viktig at barnevernstjenesten eller familievernet kommer på banen. For mange barn er det dessuten svært viktig å vite at deres biologiske foreldre har det bra og blir tatt vare på. Et tiltak rettet mot foreldre vil trolig ha mange positive ringvirkninger for både foreldrene selv, barnet og for samarbeidsklimaet med fosterforeldre og barnevernstjeneste.

9. Fosterhjem

Vi viser til høringsnotatets punkt 13 som omhandler fosterhjem.

---

¹⁶ Les Stine Sofies Stiftelses høringsvar NOU 2018:18 Trygge rammer for fosterhjem her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---nou-201818-trygge-rammer-for-fosterhjem/id2629363/?uid=a91518b8-8fea-4f0c-a212-fa6be1a16999>

Eget fosterhjemskapittel og forskriftsbestemmelser inn i barnevernloven

Stiftelsen støtter departementet vurderinger og forslag, og er særlig positive til lovfesting av generelle krav til fosterforeldre, at kravet til fosterhjemsavtalen som regulerer partenes forpliktelser løftes opp på lovsnivå og at fosterforeldre får et lovforankret krav på veiledning og oppfølging.

Barns rettigheter under fosterhjemsoffholdet

Stiftelsen applauderer departementets forslag om å ta inn en bestemmelse som regulerer barnas rettigheter under opphold i fosterhjemmet. Stiftelsen mener kravet til forsvarlig omsorg bør konkretiseres nærmere, og at dette bør gjøres i lovs- eller forskriftsform. Forsvarlig omsorg fordrer at fosterforeldre har en grunnleggende kompetanse som omsorgspersoner, men i visse tilfeller fordrer det også at de har mer inngående forståelse og kunnskap om særlig sårbare barn. Over 50 prosent av barn i fosterhjem rapporterer at de har erfaringer med vold og overgrep.¹⁷ Disse barna har behov for ekstra støtte og hjelp for å normalisere sin hverdag og skape en god barndom. En forutsetning for å oppnå dette er at det rekrutteres fosterfamilier som har evne, vilje og kompetanse til å inkludere barn som har omfattende hjelpebehov, psykisk, fysisk og atferdsmessig i sine liv. Stiftelsen mener at fremtidens fosterhjemsoffordning må gjenspeile den profesjonalisering som har funnet sted de senere årene. Foreldrerollen for barn med særskilte behov forutsetter kompetanse, oppfølging og tilrettelegging.

Fosterforeldres partsstatus

Departementet mener at fosterforeldre ikke automatisk skal gis partsstatus i en barnevernssak, men foreslår at forvaltningslovens regler bør gjelde og at fosterforeldre etter en konkret vurdering kan innvilges partsrettigheter. Stiftelsen støtter departementets forslag, men mener at fosterforeldre i tillegg bør gis en lovfestet rett til å uttale seg og si sin mening i barnevernssaken. Fosterforeldre vil kunne bidra med viktige perspektiver på barnets liv. Ved å gi fosterforeldre en rett til å uttale seg vil man dessuten trolig øke deres opplevelse av å bli hørt og blitt tatt på alvor, noe som vil gjøre det enklere for fosterforeldre å slå seg til ro med at det har blitt gjort gode vurderinger når beslutninger fattes.

Fosterforeldres klagerett ved flytting

Departementet foreslår å innta en ny bestemmelse i loven § 9-8 annet ledd om at fosterforeldre kan gis klageadgang på vedtak om flytting. Stiftelsen støtter dette forslaget fordi vi mener det er viktig at klageadgangen vurderes konkret basert på blant annet varigheten av plasseringen og tilknytningen mellom barnet og fosterforeldrene.

---

¹⁷ NOU 2017:12 Svikt og Svik. Gjennomgang av saker hvor barn har vært utsatt for vold seksuelle overgrep og omsorgssvikt, s. 28 med videre referanser.

Generell opplæring for fosterforeldre

Stiftelsen støtter departementets forslag om å lovfeste et krav om at fosterforeldre må gjennomgå generell opplæring før et barn flytter inn. I akutte saker bør det åpnes for at opplæring og godkjenning kan gis kort tid etter at barnet har flyttet inn. Stiftelsen har troen på at dette kan styrke kvaliteten på fosterhjemmene og i tillegg sikre at også familie- og nettverks plasseringer gjennomgår samme grunnutdanning som andre fosterhjem. Erfaringer fra Stine Sofies Senteret viser at fosterforeldre i familie- og nettverk, har vel så stort behov for opplæring som andre fosterforeldre.

10. Barnevernsinstitusjoner

Vi viser til høringsnotatets punkt 14 som omhandler barnevernsinstitusjoner.

Rettigheter og bruk av tvang i barnevernsinstitusjon

Departementet foreslår at ny § 10-4 annet ledd skal regulere et generelt forbud mot bruk av fysisk tvang eller makt mot barn i straffe-, behandlings- eller oppdragsøymed. Det følger av dagens § 5-9 tredje ledd at fysisk refsing av barn ikke er tillatt. Stiftelsen mener at en ny barnevernslov i større grad bør understreke forbudet mot både fysisk og psykisk vold mot barn, selv om slike generelle forbud fremgår av straffeloven og barneloven. Barn som bor på barnevernsinstitusjon er en særskilt sårbar gruppe og deres behov for vern mot fysisk og psykisk refsing og vold bør etter vår mening fremheves og presiseres i loven.

Saksbehandlingsregler og klage om brudd på rettigheter og bruk av tvang i institusjoner

Departementet forslår å flytte reglene om saksbehandling og klage over brudd på barnets rettigheter og bruk av tvang under opphold på barnevernsinstitusjon fra forskrift til lov. Stiftelsen mener det er viktig at så sentrale rettigheter som klageadgang på tvangsvedtak fremgår klart og tydelig av barnevernsloven. Det bør også lages en barnevennlig og lett tilgjengelig nettside hvor barn kan klage på rettighetsbrudd og hvor de samtidig kan få rettighetsinformasjon og hjelp til å utforme klager.

Krav til kvalitet i barnevernsinstitusjoner

Departementet forslår at sentrale og overordnede krav til barnevernsinstitusjoner bør fremgå direkte av loven fremfor av forskrift. Det foreslås blant annet å innta bestemmelsen om at institusjonen skal anvende metoder som er etisk og faglig forsvarlige og tilpasset institusjonens målgruppe, og målene for virksomheten. Det foreslås også at institusjonene skal ha en stillingsplan som sikrer forsvarlig drift. I denne sammenheng foreslår departementet at det inntas et overordnet krav om forsvarlig bemanning og kompetanse i barnevernsinstitusjoner. Stiftelsen stiller seg bak de foreslåtte forslagene og applauderer forslaget om forsvarlig bemanning og kompetanse. Det er viktig at barnevernsinstitusjoner har et personale som har forutsetningene for å gi barna riktig oppfølging og omsorg.

11. Omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere

Vi viser til høringsnotatets punkt 15 som omhandler omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere. Stiftelsen stiller seg bak Norsk senter for menneskerettigheters høringsuttalelse i sin helhet på dette punkt. NIMs overordnende anbefaling er at: *“norske myndigheter gir enslige mindreårige asylsøkere over 15 år et omsorgstilbud som både kvalitativt og rettighetsmessig er likeverdig det omsorgstilbudet som gis til enslige mindreårige under 15 år og øvrige barnevernsbarn”*.

12. Saksbehandlingsregler

Vi viser til høringsnotatets punkt 16 som omhandler saksbehandlingsregler.

Krav til dokumentasjon

Barnevernlovutvalget foreslo å innføre en journalplikt for hvert enkelt barn, og at plikten skulle presiseres i forskrift. Departementet har imidlertid valgt å ikke følge opp dette forslaget da de mener det er tilstrekkelig å innføre digitale saksbehandlingssystemer.

Stiftelsen mener at barnevernloven bør inneholde en bestemmelse om alminnelig dokumentasjonsplikt for å sikre forsvarlig og enhetlig dokumentasjonspraksis. Vi støtter barnelovsutvalgets vurdering av at dette er viktig for å ansvarliggjøre dem som utreder og treffer vedtak, sikre at barnets syn er blitt innhentet og at barnet er gitt anledning til å medvirke, samt for å sikre et tilstrekkelig grunnlag for etterprøving av vedtak og beslutninger.

Barns partsrettigheter

Departementet foreslår å beholde hovedregelen om at barn har partsrettigheter fra fylte 15 år, istedenfor å senke den til 12 år slik barnevernlovutvalget foreslo. Stiftelsen er i utgangspunktet positive til å styrke barns prosessuelle rettigheter i barnevernssaker. Vi mener imidlertid det er fornuftig å beholde aldersgrensen for partsrettigheter ved 15 år, og heller utvide muligheten for å gjøre unntak fra hovedregelen. Barn bør helst ikke utsettes for lojalitetskonflikter i ung alder, saker etter barnevernsloven både frivillige hjelpetiltak og tvangsvedtak har potensiale for å sette barn i en slik situasjon. Det kan i tillegg være svært belastende for barn å få innsyn i sensitive dokumenter som omtaler dem selv, deres omsorgspersoner eller søsken. Det bør etter vår mening derfor vurderes konkret hvorvidt det er til barnets beste i prosessen at barnet tildeles partsrettigheter når det er under 15 år.

Stiftelsen ønsker å presisere at en tydeliggjøring av barnets rett til medvirkning samt dokumentasjon av dette og barnets rett til å høres direkte for fylkesnemnda i tvangssaker er gode bidrag for å styrke barns prosessuelle rettigheter i barnevernssaker og for å sikre at deres stemme blir hørt og hensyntatt. Dette nødvendige men ikke tilstrekkelige grep. Stiftelsen mener i tillegg at barnet må sikres kvalifisert juridisk bistand i alvorlige barnevernssaker der det er mistanke om at barnet kan ha vært utsatt for grov omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep. Barneombudet påpekte i sitt hørings svar til NOU 2016: 16 at barn bør ha rett til selvstendig juridisk

bistand i de alvorlige barnevernssakene. Stiftelsen støtter Barneombudets argumentasjon på dette punkt. Ifølge barneloven § 61 femte ledd kan det etter en konkret vurdering oppnevnes egen advokat for barnet. Stiftelsen mener en tilsvarende bestemmelse bør implementeres i barnevernloven, og at fylkesnemnda har pålegges en plikt til å vurdere hvorvidt sakens karakter tilsier at barnet får oppnevnt en egen advokat.

Foreldres partsrettigheter med mer.

Barnevernlovutvalget forslø å lovfeste i ny barnevernslov at foreldre med del i foreldreansvaret alltid skal være part i barnevernssaken. Departementet følger ikke opp forslaget og mener foreldrenes partsstatus fremdeles skal vurderes etter forvaltningslovens generelle bestemmelse i § 2 første ledd bokstav e.

Stiftelsen stiller seg bak departementets forslag. Det er viktig at det fortsatt kan foretas en konkret og situasjonsbestemt vurdering av partsspørsmålet i den enkelte sak. Foreldre som ikke har kontakt med barnet eller som av andre grunner ikke bør få kjennskap til at barnevernet er involvert i saken, bør ikke automatisk gis partsrettigheter. I tilfeller der en forelder med forelderansvar har utøvd vold og seksuelle overgrep mot eget barn vil det sjelden være til barnets beste at vedkommende beholder stor innflytelse over barnets liv eller får utstrakt innsyn i barnevernssaken. Voldsutøver bør ikke kunne hindre avgjørelser eller tiltak fra barnevernstjenesten som er til barnets beste eller stagnere barnevernets samarbeid med bostedsforelder.

Begrensninger i partenes innsynsrett i barnevernssaker

Stiftelsen er svært positive til at departementet forslår å innføre en egen bestemmelse om adgangen for barnevernstjenesten til å unnta opplysninger fra foreldrenes innsynsrett for å beskytte barnet. Barn må føle seg trygge på at de kan fortelle barnevernstjenesten om omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep uten at foreldrene får vite om dette.

Hjemmel til å kreve politiattest av talspersoner mv.

Departementet forslår å innføre krav om politiattest for talspersoner og personer hos fylkesmannen som fører tilsyn med barn i barnevernsinstitusjoner eller omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år. Ved anmerkning på barneomsorgsattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd er konsekvensen at vedkommende ikke kan utføre oppgaven som talsperson eller tilsynsfører. Stiftelsen støtter dette forslaget og ser det som positivt at personkretsen som omfattes av kravet om å fremlegge politiattest utvides.

Stiftelsen er imidlertid bekymret for at dagens politiattestordning gir en falsk trygghet. For at politiattestordningen skal fungere etter sin hensikt er det for det første en forutsetning at det føres tilsyn med at politiattestene faktisk blir innhentet og fulgt opp på jevnlig basis. Stiftelsen er ikke kjent med at det finnes hjemmel for slike tilsynsordninger verken i lov, forskrift eller rundskriv. For det andre er det uheldig at arbeidsgiver ikke kan be om fornyelse av politiattest av sine ansatte. Uten en hjemmel til fornyelse vil man

kunne risikere at personer som ikke er egnet til å jobbe med barn vil kunne fortsette i sin stilling i lang tid. Dette er et alvorlig hull i lovverket som stiftelsen forventer at lovgiver tetter omgående.

13. Taushetsplikt, opplysningsplikt og adgang til å gi opplysninger

Vi viser til høringsnotatets punkt 17 som omhandler taushetspliktsregelverket.

Strukturelle endringer

Departementet foreslår å samle taushetspliktregelverket i ett kapittel sammen med reglene om opplysningsplikt, dette mener stiftelsen er en god idé. At disse reglene er lette å finne frem til og forstå er en forutsetning for god samhandling mellom aktører og at disse har gode melderutiner.

Barnevernets adgang til å formidle opplysninger

Departementet foreslår videre å lage en egen bestemmelse om barnevernets adgang til å formidle opplysninger til andre forvaltningsorganer. Bestemmelsen er inntatt i ny § 13-1 tredje ledd og sier at opplysninger kan gis til andre forvaltningsorganer når det er nødvendig for å ivareta oppgaver etter denne loven, eller for å forebygge vesentlig fare for liv eller helse. Også yrkesutøvere etter helsepersonelloven kan gis opplysninger etter denne bestemmelsen. Bestemmelsene i forvaltningsloven § 13 b nr. 5 og 6 gjelder ikke.

Departementet har selv understreket at taushetsplikten ikke må være til hinder for at barnevernstjenesten og andre barnevernsmyndigheter formidler opplysninger til andre tjenester og instanser som skole, barnehage, familievern og helsetjenestene for at barnet skal få et best mulig og helhetlig tjenestetilbud. Vi er imidlertid usikre på om den foreslåtte ordlyden i barnevernloven § 13 b nr. 5 vil sikre dette.

14. Behandling av saker i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker

Vi viser til høringsnotatets punkt 18 som omhandler behandling av saker i fylkesnemnda.

Lovfesting av fylkesnemndas uavhengighet

Departementet foreslår å lovfeste fylkesnemndas uavhengighet og upartiskhet som avgjørelsesorgan for å derigjennom styrke tillitten til organet som et uavhengig og domstollignende organ. Forslaget innebærer ingen endring i materiell rett men er ment å ha en symbolfunksjon for å synliggjøre grunnleggende krav til organet. Stiftelsen støtter forslaget og mener det kan ha en positiv innvirkning på hvordan partene anser fylkesnemnda og deres avgjørelser ved at det kan øke deres forståelse for at nemda ikke er instruert av andre aktører som for eksempel barnevernstjenesten. At partene har tillitt til avgjørelsene som blir fattet vil kunne ha betydning for antallet klagesaker og domstolsprøving av barnevernssaker, noe som igjen vil ha stor innvirkning på stabiliteten til barnets livssituasjon.

Stedlig virkeområde

Departementet foreslår å endre dagens bestemmelse om fylkesnemndas stedlige virkeområde slik at det er departementet som avgjør fylkesnemndenes geografiske virkeområde. Dette innebærer blant annet at det kan være flere nemder i ett fylke og at nemndenes stedlige virkeområde ikke nødvendigvis må følge fylkesgrensene. Departementet foreslår også å åpne for at saker unntaksvis kan avgjøres i andre nemder der forsvarlig saksavvikling eller kapasitetshensyn tilsier det. Stiftelsen støtter disse forslagene og er positive til at fylkesnemndenes stedlige virkeområde i mindre grad styres av fylkesgrensene så lenge barnet ivaretas på en god måte der reiseveien til nemnda kan bli lang. I slike tilfeller er det også viktig at barnet får ha med en person den er trygg på og at reiseutgifter i slike tilfeller dekkes.

Barns anledning til å uttale seg direkte i fylkesnemnda

I dag finnes det ikke regler om barns direkte uttalerett for fylkesnemnda i barnevernloven, men fylkesnemnda kan velge å høre barnet uavhengig av sakstype og barnets alder. Departementet mener det er behov for å styrke barns medvirkning i saker i fylkesnemnda, men mener likevel at det å lovfeste at alle barn som ønsker det skal ha en ubetinget rett til å høres direkte for nemnda ikke er veien å gå. Departementet foreslår å videreføre at det er fylkesnemnda som avgjør hvordan barn uten partsrettigheter skal høres i en sak for fylkesnemnda. Stiftelsen mener det er viktig at barns konvensjonsfestede rett til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter direkte for avgjørelsesorganet realiseres gjennom uttrykkelig regulering i barnevernloven. Dersom aldersgrensen for barns partsrettigheter forblir 15 år, er retten til å kunne uttale seg direkte for fylkesnemnda desto viktigere. I tilfeller der barn uten partsrettigheter har et sterkt ønske om å uttale seg vil det etter stiftelsen oppfatning være verdifullt om barnets mening kan komme direkte fra barnet selv og ikke gjennom talsperson, sakkyndig eller andre. En uttalerett er også viktig for at barnet skal oppleve å bli tatt på alvor og oppleve at det er blitt hørt i egen sak. Gjennomføringen må selvsagt foregå frivillig og på en måte som er tilrettelagt for barn. Ved å forberede barnet i forkant og forklare barnet at det deres mening er viktig men ikke avgjørende, vil man kunne plassere ansvaret på de voksne beslutningstakerne og dermed unngå at barnet havner i en lojalitetskonflikt og føler skyld. Dette må fylkesnemnda tydelig gi uttrykk for også i sine avgjørelser. Barnet bør i tillegg ha en lovfestet rett til å ha med seg en person det føler seg trygg på, eksempelvis skolelærer, trener, eller en nabo.

Departementet fremhever under punkt 18.4.3.5 at fylkesnemnda i større grad må vurdere konkret om det er behov for å oppnevne en sakkyndig til å snakke med barnet for å opplyse saken. Stiftelsen er imidlertid bekymret over kvaliteten på dagens ordning med sakkyndige i barnevernssakene. For at foreldre skal kunne slå seg til ro med utfallet av en sak, er det avgjørende at de har tillitt til at den sakkyndige har foretatt en faglig god vurdering av saken. Stiftelsen tror at strengere krav til sakkyndiges kompetanse, jevnlig oppdatering og faglig differensiering av de barnefaglige sakkyndige som benyttes i saker for fylkesnemnda og i domstolene kan være gode bidragsyttere til å sikre økt tillitt til de avgjørelser som fattes.

Anonym vitneførsel og begrensninger i retten til dokumentinnsyn

Stiftelsen mener dagens rettstilstand er bekymringsfull ettersom det per i dag ikke eksisterer noen bestemmelse om anonym vitneførsel i tvisteloven. For trusselutsatte barn og familier som bor på sperret adresse er det særskilt viktig at personalia ikke blir røpet i forbindelse med behandlingen av saken for fylkesnemnda og/eller i domstolen. Stiftelsen har i 2018 adressert vår bekymring for dette ovenfor domstolsadministrasjonen hvor vi blant annet trakk frem følgende erfaringer:

- At politiet har vært tilbakeholdne med å tildele personer/familier sperret adresse inntil barnetvistsaker, barnevernssaker og straffesaker avgjort av domstolene. Behovet for skjerming er der, men politiet ønsker ikke å gi familiene beskyttelsestiltak fordi de er bekymret for øvrige forvaltningsrettslige aktører vil kunne spille barnets/familiens nye navn og bosted i forbindelse med saksgangen.
- At manglende anonymisering av dokumenter i barnevernssaker og barnetvistsaker kan medføre at trusselutsatte barn og deres omsorgspersoners nye identitet spilles. Stiftelsen har for eksempel vært i kontakt med en fosterfamilie hvor barnet var blitt tildelt strengt fortrolig adresse på grunn av fare for bortføring av biologiske foreldre. Når instanser som Bufetat og barnevernstjenesten skulle inngi skriftlig dokumentasjon til retten, var disse aktørene bekymret for at bostedskommunen til barnet vil bli røpet. Herunder at de biologiske foreldrenes advokat skulle få innsyn og at foreldrene skulle klare å finne ut hvor barnet bor.

Stiftelsen mener det er svært uheldig at trusselutsatte barn og deres omsorgspersoner får et dårligere vern fordi hjemmel for anonymisering mangler. Vi håper på denne bakgrunn at endringen i tvisteloven om anonym vitneførsel kommer på plass raskt og applauderer for øvrig departementets forslag om å innta en unntaksbestemmelse i ny § 14-6 tredje ledd som åpner for å begrense retten til dokumentinnsyn i tilfeller der dette kan bidra til å avsløre barnets sperrede adresse.

Godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemnda i forhandlingsmøte

Departementet foreslår å overføre betalingsansvaret for nemndsoppnevnte sakkyndige fra kommunen til staten. Stiftelsen støtter forslaget fordi vi mener det er uheldig at kommunen - som selv er offentlig part i saken - har et slikt betalingsansvar. Dette kan reise spørsmål om det er binding mellom den sakkyndige og den offentlige part. Det vil dessuten øke tillitten til fylkesnemndas avgjørelse som et uavhengig og upartisk organ at, betalingsansvaret overføres til staten.

Lukkede dører

Departementet foreslår å videreføre dagens hovedregel om at forhandlingsmøtet går for lukkede dører. Stiftelsen stiller seg bak dette forslaget. Hensynet til barnevernssakenes karakter av å være belastende for barnet og at det ofte kommer frem opplysninger av svært sensitiv karakter, taler for at dette fortsatt bør være

hovedregelen. Offentlighet og transparens i rettssystemet er et viktig, men hensynet til å skåne barnet for eksponering iblant annet media må etter stiftelsen veie tyngst.

Samtaleprosess

Departementet foreslår å innføre samtaleprosess som en varig ordning. På bakgrunn av de funn som er kommet frem av Oxford analyses gjennomgang mener stiftelsen ordningen med samtaleprosess er god, da den fremstår som en forsonende og lite konfliktfylt prosessform. Vi understreker imidlertid viktigheten av at barn og unge gis alderstilpasset informasjon om prosessformen og at barn og unges rett til å medvirke i egen sak sikres. Vi er enige i departementets forslag om at de nærmere reglene om gjennomføringen av samtaleprosess bør reguleres i forskrift. En forutsetning for at samtaleprosess skal fungere på en god måte er at barnas interesser blir tilstrekkelig ivaretatt. Dette tilsier nødvendigvis at man ikke velger denne prosessformen dersom det er behov for rask avklaring i eksempelvis omsorgsovertakelsessaker hvor barnet har vært utsatt for vold eller overgrep i hjemmet. Saker av en slik alvorlighetsgrad egner seg ikke for en slik forenklet prosessform.

15. Kommunens og barneverntjenestens ansvar og oppgaver

Vi viser til høringsnotatets punkt 19 som omhandler kommunens og barneverntjenestens ansvar og oppgaver.

Kommunens ansvar for å forebygge omsorgssvikt

Stiftelsen støtter departementets forslag om å styrke det generelle forebyggende arbeidet. Det er viktig at kommunene kan tilby et lavterskeltilbud for barn, ungdom og familier i kommunen uten at vilkårene for hjelpetiltak etter barnevernloven er oppfylt. Ifølge departementets lovforslag i ny § 15-1 første ledd skal kommunen fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer. Stiftelsen ønsker å fremheve behovet for å tidlig innsats for å avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn som er et viktig tiltak for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Stiftelsen støtter videre departementets forslag om å ta inn i lovteksten at kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier i ny § 15-1 første ledd annet punktum. Stiftelsen mener det er viktig at det etableres en funksjon som har det overordnede ansvaret for samordningsarbeidet slik at samarbeidet mellom barnevernstjenesten og andre kommunale hjelpetjenester blir mest mulig brukervennlig og tilgjengelig for barn og unge samt deres familier. Departementet foreslår at kommunestyret skal vedta en plan for det forebyggende arbeidet og at det er kommunestyret som skal beskrive mål, strategier og ansvarsområder for de ulike etatene. Stiftelsen mener dette kan være en god løsning, men er bekymret for at det kan medføre kommunale forskjeller i det helhetlige tjenestetilbudet for barn og unge og at kommunestyrets vedtak i hovedsak er beregnet for etatene og at de ikke gir tilstrekkelig veiledning om tjenestetilbudet til barn, unge og deres familier. Vår erfaring fra deltakere på Stine Sofie Senteret er at familier som får hjelp fra barnevernet har sammensatte

problemer og at de ofte synes det er vanskelig å finne frem i tjenestetilbudet i egen kommune. De har behov for støtte, veiledning og et samordnet tjenestetilbud.

Barneverntjenestens ansvarsområde

Departementet foreslår at barnevernstjenesten bare skal delta i generelt forebyggende arbeid hvis kommunen har pålagt barnevernstjenesten dette. Men barnevernstjenesten har imidlertid plikt til tidlig innsats. Dette innebærer å gripe inn tidlig og iverksette barnevernstiltak for å forebygge ytterligere problemutvikling. Departementet mener imidlertid at prinsippet om tidlig innsats ikke bør tas inn i bestemmelsen om barnevernstjenestens ansvarsområde men at det heller bør fremgå av lovens formålsbestemmelse. Stiftelsen støtter dette forslaget da vi mener tidlig innsats er knyttet ikke bare til barnevernstjenesten alene, men til et tett samarbeid mellom kommunale og statlige tjenestetilbudet.

Barnevernstjenestens samarbeidsplikt

Stiftelsen støtter departementets forslag om å videreføre barnverntjenestens plikt til å samarbeide med andre instanser når dette kan bidra til å løse oppgavene barneverntjenestene er pålagt etter loven. Samarbeidsplikten inntreffer når det er behov for samarbeid som kan knyttes til barns omsorgssituasjon eller negative atferd, og som er nødvendig for at barnevernstjenesten skal løse sine oppgaver. Stiftelsen er også svært positive til at departementet foreslår en mer rendyrket samarbeidsplikt, dette vil forenkle regelverket og gjøre grensen mellom barnevernstjenestens samarbeidsplikt og kommunens samordningsansvar klarere. Stiftelsen mener likevel barnevernstjenesten må ha ansvar for å bringe saken videre til et eget samordningsorgan dersom samarbeidet med øvrige instanser strander slik fylkesnemndene påpekte i sitt høringssvar til barnevernlovutvalgets forslag.

Departementet går ikke videre med Justisdepartementets og Bufdirs oppfordring om å innføre egne regler for samarbeid mellom politi og barnevernstjenesten ved mistanke om vold og seksuelle overgrep i nære relasjoner, fordi dette kan bidra til å svekke betydningen av den generelle samarbeidsplikten opp mot alle relevante instanser. Departementet mener videre at retningslinjene om samarbeid mellom barnevern og politi i saker om vold og overgrep som er under utvikling, er tilstrekkelig for å ivareta behovet for en presisering av samarbeidet. Stiftelsen mener at retningslinjene for samarbeid mellom politi og barnevernstjeneste bør løftes opp på forskriftsnivå for å sikre enhetlig og lik gjennomføring. Retningslinjene benytter hovedsakelig terminologien “bør” og “kan” når den viser til de ulike samarbeidsprosedyrene mellom politi og barnevern. Dette kan bidra til å skape ulik praksis og et dårligere vern for familier som opplever vold og overgrep i nære relasjoner. Volds- og overgrepsutsatte barn og unge er en særskilt sårbar gruppe. En presisering av samarbeidsplikten i lovsform med tilhørende forskrift vil styrke deres rettssikkerhet.

Akuttberedskap

Departementet foreslår å lovfeste barnevernstjenestens ansvar for tilgjengelighet og akuttberedskap i ny barnevernslov § 15-3 tredje ledd. Dette innebærer en kodifisering av gjeldende rett, herunder at barnevernstjenesten plikter å ha forsvarlig akuttberedskap utenfor ordinær kontortid. Stiftelsen støtter departementets forslag og mener det er viktig å fremheve dette ansvarsområdet i ny lov. Stiftelsen har tidligere etterlyst at kommunen tar større ansvar for volds og overgrepssatte barn. Det må eksistere akuttberedskap som kan ta hånd om denne gruppen. I løpet av 2019 starter stiftelsen arbeidet med å utvikle en modell for tverrfaglige ivaretagelsesteam i kommunene. Målet er å bidra til at volds- og overgrepssatte barn og deres omsorgspersoner får den hjelpen de trenger – i sin hjemkommune.

Plikt til å kontakte politiet ved flytting av barn til sperret adresse

Stiftelsen er svært tilfreds med departementets forslag om å innføre en plikt for barnevernstjenesten til å kontakte politiet når de flytter trusselutsatte barn til sperret adresse. Ivaretagelsen og oppfølgingen av disse barna krever både barnefaglig og politifaglig kompetanse. Stiftelsen mener også det bør klargjøres hvem som har det overordnede ansvaret adressesperre-sakene i barnevernstjenesten. Vår erfaring er at det er svært få barnevernstjenester som har tilstrekkelig kunnskap om hvordan slike saker skal håndteres. Kripos er nasjonalt kontaktpunkt for adressesperre tildelt av politiet. Politikontakter som har ansvar for adressesperre kan ta kontakt med Kripos for å få veiledning i enkeltsaker. Et tilsvarende veiledningsorgan eksisterer ikke for barnevernstjenestene. Stiftelsen mener det er viktig at det opprettes et eget organ som har det overordnede ansvaret for barn som er tildelt adressesperre gjennom barnevernstjenesten. Disse familiene lever ofte svært isolert uten mulighet til å finne avlastning i eget nettverk, de har behov for informasjon, veiledning og støtte til hvordan de skal få hjelp av det kommunale tjenestetilbudet i ny hjemstedskommune.

Med vennlig hilsen

Ada Sofie Austegard

Generalsekretær

Stine Sofies Stiftelse

Malin Albrechtsen van der Hagen

Juridisk rådgiver

Stine Sofies Stiftelse